

Рекомендація СМ / Rec (2016) 1

Комітету міністрів державам-членам із захисту й заохочення права на свободу вираження поглядів та право на приватне життя стосовно мережевого нейтралітету

(Ухвалена Комітетом міністрів 13 січня 2016 на 1244 засіданні заступників міністрів)

1. В інформаційному суспільстві, здійснення і реалізації права на свободу вираження поглядів, у тому числі осіб, право на отримання та обмін інформацією та ідеями, а також їх участі у демократичному житті, все більше і більше залежить від доступності та якості підключення до Інтернету.
2. Провайдери послуг доступу в Інтернет мають технічну можливість керувати інформацією і транзитом потоку даних (Інтернет-трафіку) через мережі, якими вони оперують. Вони можуть брати участь в управлінні Інтернет-трафіку для конкретних законних цілей, наприклад, для збереження цілісності і безпеки мережі. Вони можуть також вжити заходів, щоб запобігти доступу до, або розповсюдження незаконного або шкідливого вмісту, наприклад, через системи саморегулювання у співпраці з державними органами. Тим не менше, інші втручання до Інтернет-трафіку можуть вплинути на якість послуг, що надаються Інтернет-користувачам і може призвести до блокування, дискримінації або пріоритетності конкретних видів контенту, додатків і послуг. Більш того, деякі з методів, використовуваних в цьому контексті дозволу нагляду, або моніторинг повідомлень, можуть підірвати довіру користувачів в Інтернеті.
3. Ці питання викликають заклопотаність відносно захисту та заохочення права на приватне життя і права на свободу вираження поглядів, які гарантовані відповідно до статей 8 і 10 Європейської конвенції з прав людини (ETS № 5, далі Конвенція), а також у світлі Конвенції про захист фізичних осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру (ETS № 108). Є також наслідки для доступу до різноманітної і плюралістичної інформації та утримання громадських ЗМІ в Інтернеті, які мають основне значення для демократії та культурного розмаїття. Право на свободу вираження думок, у тому числі право на отримання обмін відомостями, не є абсолютним правом. Тим не менш, будь-які обмеження

на здійснення цього права повинні відповідати вимогам пункту 2 статті 10 Конвенції.

4. Принцип мережевого нейтралітету підкріплює недискримінаційний режим Інтернет-трафіку і право користувачів на отримання та обмін інформацією та використання послуг за власним вибором. Це посилює широке здійснення та реалізацію права на свободу вираження поглядів, оскільки стаття 10 Конвенції застосовується не тільки до контенту інформації, але також до засобів її розповсюдження. Крім того, принцип мережевого нейтралітету підтримує технологічні інновації та економічне зростання.
5. Комітет міністрів нагадує про статтю 1 Статуту Ради Європи (ETS № 1) і відношення документів Ради Європи, зокрема, в Декларації Комітету міністрів про захист ролі ЗМІ в демократії в контексті концентрації засобів масової інформації (31 січня 2007), Рекомендації СМ / Rec (2007) 3 про компетенцію державних ЗМІ в інформаційному суспільстві, Рекомендації СМ / Rec (2007) 16 про заходи щодо підвищення сприяння значення Інтернету як суспільної служби, Рекомендації СМ / Rec (2008) 6 про заходи щодо сприяння додержання свободи вираження поглядів та інформації у зв'язку з Інтернет-фільтрами, Декларація Комітету міністрів про мережевий нейтралітет (29 вересня 2010), Декларації Комітету Міністрів Керівні принципи управління Інтернетом (21 вересня 2011 року) і Рекомендація СМ / Rec (2014) 6 держав-членів - Керівництво з прав людини для користувачів Інтернету. З метою захисту та промоції права на особисте життя та права на свободу вираження у повній відповідності зі статтями 8 і 10 Конвенції, а також сприяючи поширенню надання публічних послуг через Інтернет, Комітет Міністрів, відповідно до умов статті 15 b Статуту Ради Європи, **рекомендує державам-членам:**

- Вжити усі необхідні міри, у співпраці з усіма зацікавленими сторонами, щоб гарантувати принцип мережевого нейтралітету у рамках своєї політики з належним урахуванням принципів, викладених у додатку до цієї рекомендації;

- Поширювати ці принципи в інших міжнародних і регіональних форумах, які займаються даним питанням мережевого нейтралітету.

Додаток 1 до Рекомендації СМ / Rec (2016)

Методичні рекомендації щодо мережевого нейтралітету

1. Загальні принципи

1.1. Інтернет-користувачі мають право на свободу вираження поглядів, у тому числі права на отримання та обмін відомостями, за допомогою послуг, додатків та пристроїв за своїм вибором у повній відповідності зі статтею 10 Конвенції. Ці права повинні здійснюватися без дискримінації за будь-якою ознакою, як то статі, сексуальної орієнтації, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного або соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження або іншого статусу.

1.2. Право Інтернет-користувачів на отримання та обмін інформацією не повинно бути обмежене за допомогою блокування, сповільнення, погіршення або дискримінації Інтернет-трафіку чи бути залежним від конкретного змісту, послуг, додатків і пристроїв, або трафіку, пов'язаного з послугами, що надаються на підставі ексклюзивних угод або тарифів.

1.3. Інтернет-користувачі повинні мати право на підключення до Інтернету з характеристиками, визначеними в договірних угодах, які вони уклали з провайдерами послуг доступу в Інтернет на основі конкретної і адекватної інформації, що надається користувачам з урахуванням усіх аспектів, які могли б вплинути на їх доступ до Інтернету і право одержувати та обмінюватись інформацією.

2. Рівноправні процедури Інтернет-трафіку

2.1. Інтернет-трафік повинен бути однаковим, без дискримінації, обмежень або втручання, незалежно від відправника, одержувача, контенту, додатків, служб або пристроїв. Це розуміється в якості принципів мережевого нейтралітету для цілей цієї Рекомендації. Принцип мережевого нейтралітету поширюється на всі послуги доступу в Інтернет, незалежно від інфраструктури або мережі, використовуваної для підключення до Інтернету і, незалежно від застосовуваної технології, що використовують для передачі сигналів.

2.2. Це не виключає заходи з управління Інтернет-трафіком, які є необхідними і пропорційними:

- Приведення у виконання рішення суду або припису регулюючого органу;

- Збереження цілісності і безпеки мережі, послуг, що надаються через мережу і термінального обладнання кінцевих користувачів;
- Запобігання перевантаженню мережі та оптимізації управління трафіком, коли відбувається перевантаження.

2.3. Заходи з управління Інтернет-трафіком повинні бути недискримінаційними, прозорими і не підтримуватись довше, ніж це суворо необхідно. Політики управління трафіком повинні бути предметом періодичного перегляду компетентними органами у кожній державі-члені.

3. Плюралізм і різноманітність інформації

3.1. Інтернет-провайдери не повинні здійснювати дискримінацію трафіку щодо провайдерів контенту, програм та послуг, які конкурують з їх власними продуктами. Вимагається, щоб рішення стосовно управління трафіком були строго відокремлено від процесів ухвалення рішень, пов'язаних з контент-операторами у відповідність до Декларації Комітету Міністрів 2007 року про захист ролі ЗМІ у демократії у контексті концентрації засобів масової інформації.

3.2. Як виняток з принципів мережевого нейтралітету, пріоритетна обробка трафіку на основі домовленостей між провайдерами послуг в Інтернеті і провайдерів контенту, програм та послуг може бути дозволена тільки за наявності достатніх гарантій для здатності користувачів для доступу, використання та обмін інформацією на місці. Зокрема, пріоритетна обробка трафіку не повинна зменшуватися або впливати на доступність, продуктивність і якість доступу користувачів в Інтернет. Інтернет-користувачі повинні мати реальну можливість вибрати підключення до Інтернету без преференцій трафіку. Вони також повинні бути проінформовані про наслідки, що така обробка може впливати на їх здатність отримувати доступ, використовувати та обмінюватися інформацією різноманітного і плюралістичного контенту, яка є загальнодоступною, а також програмами та послугами за їх вибором.

3.3. Якщо фізичне підключення до Інтернету є спільним з Інтернет-трафіком та іншими послугами, держави можуть розглянути питання про введення розумних, прозорих і відповідних зобов'язань для Інтернет-провайдерів доставляти контент, який відповідає загальним цілям та прагненням.

4. Захист

4.1. Заходи з управління Інтернет-трафіком повинні включати обробку персональних даних тільки в тій мірі, яка є необхідною і пропорційною для досягнення цілей, викладених у другому розділі цих Рекомендацій.

Такі заходи повинні бути у відповідності з пунктом 2 статті 8 Конвенції про захист фізичних осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру (ETS № 108) та чинним законодавством про право на приватне життя і захист персональних даних.

4.2. Використання методів управління Інтернет-трафіком, які здатні оцінити контент повідомлень є втручанням у право на повагу до приватного і сімейного життя. Таким чином, таке використання має бути повністю відповідно до статті 8 Конвенції перевірені на відповідність чинному законодавству про право на приватне життя і захист персональних даних та розглянуте компетентним органом у кожній державі-члені, з тим щоб оцінити на відповідність законодавству.

5. Прозорість

5.1. Інтернет-провайдери повинні надавати користувачам ясну, повну та загальнодоступну інформацію щодо будь-яких методів управління трафіком, які могли б вплинути на доступ користувачів до розподілу контенту, додатків і послуг. Інтернет-користувачі повинні мати можливість отримати інформацію від Інтернет-провайдерів про управління Інтернет-трафіком і швидкістю Інтернету.

5.2. Компетентні органи в межах кожної держави-члена повинні контролювати і повідомляти про практики управління Інтернет-трафіком. Звіти повинні бути підготовлені у відкритому і прозорому вигляді, і доступні для громадськості безкоштовно.

6. Відповідальність

6.1. Інтернет-провайдери повинні створити відповідні, ясні, відкриті та ефективні процедури реагування у розумні терміни на скарги від користувачів Інтернету про порушення принципів, включених до вищенаведених положень. Інтернет-користувачі повинні мати можливість передати це питання безпосередньо компетентним органам у кожній державі-члені і мати право на своєчасне виправлення.

6.2. Держави повинні забезпечити у рамках своєї політики відповідальність Інтернет-провайдерів щодо дотримання принципу мережевого нейтралітету. Відповідальність також потребує існування відповідних механізмів реагування у відповідь на скарги щодо мережевого нейтралітету.